

РЕШЕНИЕ

№ 1464

гр. София, 01.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и втори ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Диана Коледжикова
Кристина Филипова

при участието на секретаря Ива Андр. Иванова
като разгледа докладваното от Кристина Филипова Въззивно гражданско дело № 20221000501612 по описа за 2022 година

С решение № 36 от 30.12.2021 г., по гр.д. № 457/19 г., ОС Видин,
ОТНЕМА в полза на Държавата от М. Б. И.

1) на основание чл. 142, ал. 2, т. 1, във връзка с чл. 141 от ЗПКОНПИ:

- Лек автомобил, марка „Пежо“, с пазарна стойност дата на внасяне на
иска 2 500 лв.

2) на основание чл. 151. вр. чл. 142. ал. 2. т. 1. във връзка с чл. 141 от
ЗПКОНПИ:

- Сумата в размер на 6400 лв., представляваща пазарна стойност към
датата на отчуждаване на лек автомобил, марка „Пежо“;

- Сумата в размер на 10100 лв., представляваща пазарната стойност
към датата на отчуждаване на лек автомобил марка „Санг Йонг“;

С решението се ОТНЕМА в полза на Държавата от Ю. Б. Т.

1) на основание чл. 151. във връзка с чл. 142, ал. 2, т. 5, вр. чл. 141 от
ЗПКОНПИ

- Сумата в размер на 19 500 лв., представляваща пазарната стойност

към датата на отчуждаване на лек автомобил, марка „Мерцедес“;

2) На основание чл. 142. ал. 2, т. 5, вр. чл. 141 от ЗПКОНПИ:

- самостоятелен обект (апартамент) с идентификатор 10971.502.1080.1.1, в сграда № 1, разположена в ПИ с идентификатор 10971.502.1080, в гр. Видин, подробно описан, с пазарна стойност към дата на внасяне на иска 62000 лв.

- лек автомобил, марка „Тойота“, с пазарна стойност към дата на внасяне на иска 7400 лв.

С решението се ОТХВЪРЛЯ мотивирано искане от Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество, за отнемане в полза на държавата на имущество:

На основание чл. 151. вр. чл. 142. ал. 2. т. 1. във връзка с чл. 141 от ЗПКОНПИ от М. Б. И.

- Сумата в размер на 10 780,80 лв., представляваща вноски на каса по спестовен влог в евро № *** открит в „Търговска банка Д“ АД;

- Сумата в размер на 200 евро с легова равностойност 391,16 лв., представляваща получен паричен превод от трето лице през 2017 г., чрез системата Western Union,

На основание чл. 151. във връзка с чл. 142, ал. 2, т. 5, вр. чл. 141 от ЗПКОНПИ от Ю. Б. Т.

- сумата в размер на 100 лв., представляваща вноски на каса по разплащателна сметка в лева № 80023201727173, открита в „ОББ“ АД с титуляр Ю. Т.

- сумата в размер на 996 лв., представляваща вноски на каса по разплащателна сметка в лева № ***, открита в „ПИБ“ АД с титуляр Ю. Т.;

- сумата в размер на 15 967,07 лв., представляваща вноски от трети физически и юридически лица през периода 2014 г. - 2018 г. по разплащателна сметка в лева открита в „ПИБ“ АД, с титуляр Ю. Т..

Срещу решението е депозирана въззивна жалба от ответницата Ю. Б. Т.. Твърди се, че няма доказателства тя да е съжителствала фактически с М. И. след 2002 г., поради което решението спрямо нея, касаещо отнемане в полза на държавата следва да се отмени. Твърди допълнително, че апартаментът във Видин е изплатен от нейния брат, който работи във Финландия. Сочи, че

имотът е оставен на нея при подялба на наследството с брат ѝ. Изтъква, че л.а. Тойота е придобит от нея след встъпването ѝ в договор за лизинг и със средства, придобити от работа, във фирмата на брат ѝ. Моли да се отмени решението и да се отхвърлят исковете спрямо Т..

Срещу решението в отхвърлителната му част е постъпила жалба от Комисията. Излага съображения, че на отнемане подлежат и паричните суми, преминали през сметките на ответниците, макар и същите да не са налични в края на проверявания период. Претендира отмяна на решението в обжалваната част и отнемане на посочените парични средства, както и разноски.

Ответникът КПКОНПИ оспорва жалбата на Ю. Т., като сочи, че фактическото съжителство е доказано, както и че тя е закупила спорния апартамент, видно от н.а. № 70 от 2017 г. Намира, че правилно са отнети имуществата. Претендира решението да се потвърди в тази част.

Ответникът М. Б. И. не взема становище по жалбите.

Въззивните жалби са подадени в срок, срещу валидно и допустимо съдебно решение, преценено като такова в съответствие с чл. 269 ГПК.

Софийски апелативен съд при преценка на доводите на страните и доказателствата по делото намира следното от фактическа и правна страна:

За да бъде основателно предявеното пред съд мотивирано искане с правно основание чл. 153 ЗПКОНПИ следва да се установят предвидени в закона предпоставки. На отнемане по реда на този закон подлежи незаконно придобито имущество – чл. 141, за което няма установен законен източник – чл. 5, ал. 1. За да възникне в полза на държавата специалното субективно право на конфискация следва да са установи кумулативното наличие на няколко материално правни предпоставки: 1) привличане на лице като обвиняем за престъпление, изрично посочено в чл. 108 от закона, 2) в рамките на извършена проверка на имуществото на това лице да е установено значително несъответствие, което според легалната дефиниция на § 1, т. 3 от закона е онзи размер на несъответствието между имуществото и нетния доход, който надвишава определен размер (150 000 лева в конкретния случай) за целия проверяван период, 3) наличие на незаконно придобито имущество, което е такова, за което не е установен законен източник.

Няма спор, че срещу ответника М. Б. И. е образувано производство и

повдигнато обвинение, за престъпление по чл. 212 НК (документна измама в особено големи размери), визирано в ЗПКОНПИ, като производството е висящо, а изходът на наказателния процес е ирелевантен (чл. 5, ал. 2). Искането на Комисията е насочено и срещу Ю. Б. Т., за която се твърди, че съжителства фактически на семейни начала с М. И..

По спорния въпрос дали Т. и И. са във фактическо съпружеско съжителство са събрани гласни доказателства от разпита на децата на жалбоподателката Т. – М. М. Б. и Р. М. Б.. Първата свидетелка разказва, че от 2004 г. родителите ѝ не живеят заедно, баща ѝ постоянно се местел, живеел в София, където имал друга жена, рядко идвал във Видин, като отседял при своята майка. Децата били отгледани от баба им, дядо им и чичо им. Б. сочи, че от 2016 г. до 2019 г. живяла в Германия, където родила и тогава родителите ѝ дошли на изписването. Соци още, че единият ѝ чичо Й. работел във Финландия, като с майка ѝ се спогодили той да вземе къщата в кв. ***, а на Ю. той да закупи апартамент в града. За това обстоятелство е разпитан и св. Ж. Б. В. (строителен предприемач), който е потвърдил, че продал жилището на Ю., но предварителния договор бил сключен с Й., който си плащал вноските. Когато имотът бил изплатен, Й. поискал да се прехвърли с нотариалния акт на Ю.. В показанията на св. Б. е посочено още, че майка ѝ работела в магазина на покойния ѝ брат – чичо Н., и със заплата си плащала вноските по автомобил (200 евро), който първоначално бил взет на лизинг от друг човек (Г.), но после той го предоставил на майка ѝ Ю. и тя го придобила. Соци, че средства майка ѝ получавала и от брат си Й..

Св. Р. Б. потвърждава показанията на сестра си, като разказва, че от както се помни (роден е през 2002 г.), майка му и баща му са разделени, като баща му имал друга жена в София – били я виждали във фейсбук. Децата израснали в дома на баба си и дядо си, като били отгледани с помощта на чичото Н., който ги издържал, а Ю. работела в магазина му. Соци, че автомобилът е закупен от чичо Н. и майка му го е ползвала. Соци, че е виждал баща си по веднъж в годината, а два пъти той му изпратил пари. Разказва още, че апартамента на майка му е закупено от чичо му Й., който живеел от повече от 10 години във Финландия, като знаел за уговорка, че къщата в кв. *** ще остане за Й..

Видно от представени адресни справки от НБД Население Ю. Т. не е

съжителствала на един адрес с М. Б. от 2003 г. (л. 68)

За да бъде отнето имущество от определено лице, същото следва да попада в кръга на тези, срещу които е започнато производство по посочени в чл. 108 от ЗПКОНПИ престъпления или да е свързано с такова лице. Съгласно § 1, т. 15 от с.з. "свързани лица" са лицата, които се намират във фактическо съжителство, като за целите на производството по отнемане на незаконно придобитото имущество за свързано лице се счита и бивш съпруг, бракът с когото е прекратен до 5 години преди началото на проверката на Комисията. При анализ на събраните в настоящото производство доказателства, въззивната инстанция приема, че Ю. Т. не попада в кръга на лицата, от които би могло да се отнеме имущество по специално предвидения ред. Установява се, че срещу нея няма повдигнато обвинение за деяния от категорията на посочените в чл. 108 от закона. Тя няма адресна регистрация с М. Б. на един и същи адрес, считано от 2003 г. до сега, а събраните гласни доказателства удостоверяват, че тя не съжителства с бившият си партньор от повече от 5 години преди началото на проверката от Комисията. Установява се, че раздялата при тях е настъпила много преди това - дори считано от 2003-2004 г. Съдът не намира основания да игнорира показанията на децата на Т.. Вярно е, че по дефиниция в общия случай би могло да се допусне тяхната предубеденост, но по делото не се съдържат никакви доказателства, които да създадат съмнения в достоверността на показанията или да направят вероятно предположението, че те са неистински. Няма данни, които да сочат, че между Б. и Т. са съществували отношения, съответни на понятието, дефинирано в т. 18 на § 1 "фактическо съжителство на съпружески начала" – по делото не е установено, че ответниците по иска са имали доброволно съвместно съжителство като семейство, при което лицата се грижат един за друг и за общо домакинство. Няма никакви доказателства за наличие на такава общност в ежедневен битов план или за полагана такава съвместна и взаимна грижа. Не може да се игнорират показанията на децата, като се приеме, че същите касаят тяхна ранна детска възраст. Обстоятелството, че родителите не живеят съвместно, не поддържат едно домакинство и нямат отношения на близост и грижа се е проявявало през целия живот на децата от 2003 г. и показанията им за този факт могат да бъдат кредитирани на общо основание. Наличие на неточности и противоречия в останалата част на дадените от тях обяснения (напр. относно придобиването на автомобила и правната форма на

договора за това) не влияят на изложението, касаещо твърденията им, че родителите им не са фактически партньори. В тежест на ищцовата страна е било да докаже, по пътя на пълното и главно доказване, че Ю. Т. е била във фактическо съжителство с М. Б., а такова няма проведено в изискуемия обем.

Доколкото не се установява Т. да е от кръга на лицата, от които може да се отнема имущество по реда на ЗПКОНПИ, съгласно нормите на чл. 142, ал. 2, т. 2 и т. 5, чл. 144 и пр., то искът спрямо нея следва изцяло да бъде отхвърлен само на това основание, без да се изследва как и при какви условия са придобити апартамента и лекият автомобил „Тойота“. В частта, в която решението е уважило иска то подлежи на отмяна .

Относно оплакванията в жалбата на комисията-ищец:

Основна теза в изложението на ищеца-жалбоподател е, че за отнемане на даденото имущество следва то да е налично в края на проверявания период, но ако то не е – на отнемане подлежи неговата парична равностойност (чл. 142 и чл. 151 ЗПКОНПИ). В решение № 263 от 18.12.2020 г., по гр.д. № 1293/20 г., IV ГО, се разяснява смисъла на цитираното правило, а именно - „законът позволява отнемането на имущество, което проверяваното лице е отчуждило, но имуществото се отнема от недобросъвестния приобретател, съответно неговата равностойност, ако приобретателят е добросъвестен (поради което прехвърлянето е противопоставимо на държавата). В тежест на ищеца е обаче да докаже, че имуществото съществува в края на проверявания период. Не е в тежест на ответника да доказва, че влязло в патримониума му имущество го е напуснало и по какъв начин.“. В най-новата практика (напр. решение № 191 от 15.02.2021 г. по гр. д. № 4768/2019 г., Г. К., IV Г. О. на ВКС, основаващо се и на предходна такава - решение № 129/08.06.2015 г., по гр. д. № 5562/2013 г., ГК, IV г. о., решение № 97/18.05.2018 г., по гр. д. № 3224/2017 г., ВКС, ГК, IV г. о.), е подчертано, че „предмет на отнемане могат да са *налични* средства, т. е. такива в икономическата им функция на запас от стойност (натрупани и неизразходвани средства) и в по-тясното им разбиране, налични по банкови сметки, ако за тях са налице и останалите условия за отнемане по закона. Не могат да бъдат предмет на отнемане обаче парични средства, преминали през банковите сметки на лицето или през неговото имущество, но неналични към датата на предявяване на иска, тъй като законът не предвижда такава

възможност.“. В този смисъл може да се отнеме имущество, което е налично в патримониума на лицето или е във владение на лицата по чл. 143, чл. 144, чл. 145 и чл. 146 от ЗПКОНПИ, а само в случаите, когато с него е сключена възмездна разпоредителна сделка с трето добросъвестно лице (поради която сделка отнемането е невъзможно), се присъжда паричната равностойност. В случаите, когато чрез получените парични средства, които не са налични към момента на предявяване на иска са придобити имущества, то на отнемане ще подлежат *тези* имущества. Паричните средства, които са изразходвани и не са налични, доколкото не е установено да са трансформирани в реални активи или да се намират по сметка на проверяваното лице или на лицата по чл. 143, чл. 144, чл. 145 и чл. 146 от ЗПКОНПИ, не попадат в предметния обхват на чл. 141 и чл. 142, ал. 2 от закона и не подлежат на отнемане. Тези парични средства могат да бъдат третираны като преминали през имуществото на проверяваното лице и не могат да се отнемат. ... Ако те са налице в края на проверявания период, те формират несъответствие и подлежат на отнемане, при наличие на съответните законови предпоставки. В тежест на ищеца е да докаже, какво имущество притежават проверяваното или свързаните с него лица в края на проверявания период. Не е в тежест на ответниците да доказват, че изтеглените суми или наредените плащания са вложени в придобиването на друго имущество или погасяване на задължения, както и че придобитото имущество е потребено, изоставено, обезценено (в т. ч. повредено или изхабено), унищожено или погинало. Ако в края на проверявания период лицето *притежава* незаконно придобито имущество, но то или някаква част от него *липсва* (освен при кражба, погиване или друго събитие, за което ответникът няма вина) или е отчуждена по *противопоставим* на държавата начин, отнема се неговата равностойност към този момент (решение № 97/18.05.2018 г., постановено по гр. д. № 3224/2017 г. и решение № 263/18.12.2020 г., постановено по гр. д. № 1293/2020 г., двете по описа на ВКС, ГК, IV г. о.).

В разглеждания казус тъй като комисията-ищец не е провела соченото по-горе доказване, то и настояването ѝ за отнемане на сумите, за които искът е отхвърлен, е несъстоятелно.

По този спорен въпрос е образувано ТР № 4 от 2021 г. на ВКС, ГК, но до настоящия момент няма постановено решение. В този смисъл настоящото въззивно решение се постановява при съобразяване на преобладаващата

практика на върховния съд, закрепена в актове като Решение № 200/14.02.2019 г. по гр. д. № 4143/2017 г. на ВКС, III г. о.; Определение № 425/31.05.2019 г. по гр. д. № 171/2019 г. на ВКС, III г. о.; Определение № 260/24.04.2020 г. по гр. д. № 4603/2019 г. на ВКС, IV г. о.; Определение № 310/05.05.2020 г. по гр. д. № 219/2020 г. на ВКС, IV г. о.; Решение № 191/15.02.2021 г. по гр. д. № 4768/2019 г. на ВКС, IV г. о.; Решение № 147/16.09.2019 г. по гр. д. № 1998/2018 г. на ВКС, ГК, IV г. о.; Решение № 263/18.12.2020 г. по гр. д. № 1293/2020 г. на ВКС, ГК, IV г. о.

В този смисъл, решението на ОС Видин, в обжалваната от КОМПИ част подлежи на потвърждаване. Решението следва да се отмени, в частта, в която от Ю. Т. е отнето имущество, както и в частта, в която в нейна тежест са възложени разноси. Такива се дължат на Т. за двете инстанции в общ размер от 2878 лв. по представен списък, като съдът не намира основание да намали възнаграждението за адвокат, тъй като същото е съобразено с Наредба № 1 от 2004 г. и е под минимума.

Воден от горните мотиви съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 36 от 30.12.2021 г., по гр.д. № 457/19 г., ОС Видин, в частта, в която се ОТНЕМА в полза на Държавата от Ю. Б. Т.

1) на основание чл. 151. във връзка с чл. 142, ал. 2, т. 5, вр. чл. 141 от ЗПКОНПИ

- Сумата в размер на 19 500 лв., представляваща пазарната стойност към датата на отчуждаване на лек автомобил, марка „Мерцедес“;

2) На основание чл. 142. ал. 2, т. 5, вр. чл. 141 от ЗПКОНПИ:

- самостоятелен обект (апартамент) с идентификатор 10971.502.1080.1.1, в сграда № 1, разположена в ПИ с идентификатор 10971.502.1080, в гр. Видин, подробно описан, с пазарна стойност към дата на внасяне на иска 62000 лв.

- лек автомобил, марка „Тойота“, с пазарна стойност към дата на внасяне на иска 7400 лв., като вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ мотивирано искане на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество предявено срещу Ю. Б. Т., с основание чл. 151. във

връзка с чл. 142, ал. 2, т. 5, вр. чл. 141 от ЗПКОНПИ за отнемане на сумата в размер на 19 500 лв., представляваща пазарната стойност към датата на отчуждаване на лек автомобил, марка „Мерцедес“; с основание чл. 142. ал. 2, т. 5, вр. чл. 141 от ЗПКОНПИ за отнемане на самостоятелен обект (апартамент) с идентификатор 10971.502.1080.1.1, в сграда № 1, разположена в ПИ с идентификатор 10971.502.1080, в гр. Видин, подробно описан, с пазарна стойност към дата на внасяне на иска 62000 лв., и лек автомобил, марка „Тойота“, с пазарна стойност към дата на внасяне на иска 7400 лв.

ПОТВЪРЖДАВА решението в частта, в която се ОТХВЪРЛЯ мотивирано искане от Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество, за отнемане в полза на държавата на имущество:

На основание чл. 151. вр. чл. 142. ал. 2. т. 1. във връзка с чл. 141 от ЗПКОНПИ от М. Б. И.

- Сумата в размер на 10 780,80 лв., представляваща вноски на каса по спестовен влог в евро № *** открит в „Търговска банка Д“ АД;

- Сумата в размер на 200 евро с легова равностойност 391,16 лв., представляваща получен паричен превод от трето лице през 2017 г., чрез системата Western Union,

На основание чл. 151. във връзка с чл. 142, ал. 2, т. 5, вр. чл. 141 от ЗПКОНПИ от Ю. Б. Т.

- сумата в размер на 100 лв., представляваща вноски на каса по разплащателна сметка в лева № 80023201727173, открита в „ОББ“ АД с титуляр Ю. Т.

- сумата в размер на 996 лв., представляваща вноски на каса по разплащателна сметка в лева № ***, открита в „ПИБ“ АД с титуляр Ю. Т.;

- сумата в размер на 15 967,07 лв., представляваща вноски от трети физически и юридически лица през периода 2014 г. - 2018 г. по разплащателна сметка в лева открита в „ПИБ“ АД, с титуляр Ю. Т..

ОТМЕНЯ решението в частта, в която Ю. Б. Т. е осъдена солидарно да заплати в полза на ВСС сумата от 4316 лв. като държавни такси и в частта, в която Ю. Б. Т. е осъдена да заплати солидарно на КОНПИ разноси от 761 лв. и 300 лв. за юрисконсултско възнаграждение.

В останалата част решението е влязло в сила.

ОСЪЖДА Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество да заплати на Ю. Б. Т. разноски за двете инстанции общо в размер на 2878 лв.

Решението може да се обжалва пред ВКС в месечен срок от съобщението до страните, че е изготвено.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____